

Кваша Т. К., Паладченко О. Ф.

Український інститут науково-технічної експертизи та інформації (Україна)

ВЗАЄМОДІЯ НАУКИ, ВИРОБНИЦТВА ТА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА У СФЕРІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інноваційна діяльність передбачає інвестування наукових досліджень і розробок, спрямованих на здійснення якісних змін щодо продуктивних сил, впровадження нових видів продукції і технологій [1]. Орієнтація на інноваційний шлях розвитку економіки України; забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва; фінансова підтримка у сфері інноваційної діяльності є одними з основних принципів державної інноваційної політики [2]. Інноваційна модель розвитку економіки забезпечується шляхом концентрації ресурсів держави на пріоритетних напрямках науково-технічного оновлення виробництва з метою підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках [3]. Сучасна українська держава має обмежену фінансову та інституційну спроможність, тому важливим є зосередження наявних ресурсів і потенціалу на підтримці наукових досліджень за пріоритетними напрямами інноваційної діяльності, які охоплюють сім найважливіших секторів економіки, та здійснення моніторингу їх реалізації [3]. При цьому особливо важливою є співпраця між усіма учасниками інноваційного процесу на всіх етапах створення і виведення інноваційного продукту на ринок [4].

За результатами щорічного моніторингу реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, який проводить УкрІНТЕІ на основі наданої МОН головними розпорядниками інформації про провадження ними інноваційної діяльності за рахунок коштів державного бюджету, у 2018 році на виконання НДДКР інноваційного спрямування використано переважну частку бюджетних коштів (92,6%), виділених на всі затверджені пріоритетні напрями інноваційної діяльності розпорядниками бюджетних коштів (291,5 млн. грн.). Найбільший обсяг фінансування (52,6%) спрямовано на 4-й стратегічний пріоритет

«Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу», найменший (1,8%) – на 5-й пріоритет «Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики». Порівняно з 2017 роком загальні обсяги фінансування інноваційних пріоритетів загалом зросли на 12,5%, при цьому найбільше – за пріоритетами 7 «Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки» (в 1,8 разу) та 2 «Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки» (в 1,6 разу). Це свідчить про значне зростання потреби в інноваційних ІКТ і транспортних технологіях та деяке уповільнення потреби в інноваціях за іншими стратегічними пріоритетами.

Серед розпорядників бюджетних коштів МОН – єдиний розпорядник, як і у попередні роки, здійснював фінансування НДДКР у підпорядкованих організаціях (в основному, це заклади вищої освіти), за всіма стратегічними пріоритетами із позитивною динамікою частки фінансування, яка у 2018 році становила майже 50 відсотків.

Фінансування стратегічних пріоритетів у 2018 р. здійснено із загального (0,5% – за 1, 3 та 6 стратегічними пріоритетами) та спеціального (99,5% – за всіма стратегічними пріоритетами) фондів, у 2017 р. також із загального та спеціального фондів державного бюджету з тими ж частками.

За результатами проведених НДДКР створено та у 2018 році передано замовникам 1831 технології (на 1,8% більше порівняно з 2017 р.), з яких на внутрішньому ринку (85,9) – за всіма пріоритетами та на зовнішньому (14,1%) – за шістьма, крім 2-го, пріоритетами) ринку. Найбільше технологій (52,9%) передано 21 закладами вищої освіти МОН з яких переважна більшість (903 або 93,2 %) – промисловим підприємствам. На зовнішньому ринку майже всі технології (96,5 %) передано МОН.

Технології передано організаціям та підприємствам-замовникам шляхом господарчих договорів для безпосереднього впровадження на цих підприємствах з метою інноваційного розвитку.

Отже, результати моніторингу реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності у 2018 році свідчать про активізацію взаємодії науки, виробництва та фінансової підтримки у сфері інноваційної діяльності.

Основною проблемою у взаємодії науки та виробництва є недостатнє фінансування, зокрема державне, відсутність налагоджених комунікацій між науковцями і представниками бізнесу на етапі створення інноваційного продукту; недостатній рівень заінтересованості суб'єктів господарювання у впровадженні результатів вітчизняних наукових досліджень, які потребують додаткового часового та фінансового ресурсу для їх повноцінного застосування на етапі впровадження інновацій у підприємницькому середовищі. Водночас, Стратегією розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року передбачено поступове зменшення частки виключного фінансування із загального фонду державного бюджету (без співфінансування) науково-технічних розробок, крім випадків, коли держава є їх споживачем [4].

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України / Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Про інноваційну діяльність / Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
3. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
4. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. Розпорядження КМУ від 10.08.2019 р. № 526 / Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80>